

СТАНОВИЩЕ

Върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен “Доктор” по: област на висше образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина, професионално направление 6.2 Растителна защита (фитопатология), научна специалност Растителна защита.

Автор на дисертационния труд: МАРТИН ГЕОРГИЕВ МАРИНОВ, докторант на редовно обучение към катедра „Фитопатология” при Аграрен университет, гр. Пловдив.

Тема на дисертационния труд: ЕПИДЕМИОЛОГИЯ И КОНТРОЛ НА ЦИЛИНДРОСПОРИОЗА ПО ЧЕРЕША И ВИШНА (*BLUMERIELLA JAAPII*).

Рецензент: Доцент д-р Милена Георгиева Петрова-Димова, Аграрен Университет – Пловдив, Факултет Растителна защита и агроекология, Катедра Фитопатология, професионално направление: 6.2 Растителна защита, научна специалност: Растителна защита, определена за член на научното жури съгласно заповед РД16-1330/22.11.2024 г., на Ректора на Аграрен университет - Пловдив.

1. Актуалност на проблема.

Цилиндропориозата е икономически важно заболяване при череши и вишни, разпространено във всички региони на света където се отглеждат тези овощни видове и причинява големи загуби. При дъждовна пролет в насажденията се наблюдава масов листопад още през юли-август. Това отслабва дърветата, получава се нестандартен посадъчен материал, влошава се качеството на плодовата реколта, намаляват се добивите през текущата и следващата година, дърветата се по-чувствителни на измръзване, а често води и до загиване. Темата на дисертационния труд е актуална и с висок практически принос, тъй като засилващите се климатични промени, съчетани с високата пластичност на патогена и възникването на резистентни форми, изисква непрекъснато обновяване на познанията относно биологията на гъбата *Blumeriella jaapii* и стратегията за борба с нея. Разработване на устойчиви и екологосъобразни методи за контрол на болестта е не само от регионално значение, но и част от глобалния стремеж към устойчиво земеделие.

2. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване.

От направения задълбочен литературен анализ се очертават целта и задачите на представения дисертационен труд. Целта е ясно и точно формулирана, като за нейното постигане са посочени пет основни задачи. Тригодишните изследвания

са проведени на съвременно научно и методично ниво на територията на Аграрен университет, Пловдив и в пет района на България с интензивно производство на череши и вишни. Трябва да се отбележи, че обемът на направеното проучване е доста голям и е комбинация от полеви експерименти, лабораторни наблюдения и математически модели за прогноза на развитието на болестта.

3. Онагледеност и представяне на получените резултати.

Дисертационният труд е написан на 184 страници и включва 8 раздела, които са правилно структурирани и отговарят на изискванията за присъждане на ОНС „Доктор“. Получените резултати са обобщени и много добре онагледени, чрез умело използване на 38 таблици и 51 фигури, показващи възможността на докторанта да систематизира научната информация.

4. Обсъждане на резултатите и използвана литература.

Направен е обстоен и задълбочен литературен обзор по темата, като са посочени изследвания на наши и чужди автори по изследвания проблем. Анализирани са 310 източника, от които 43 на кирилица и 267 на латиница, което показва отличната информираност и уменията да работи с научна литература на докторанта.

Обсъждането на резултатите е направено последователно и задълбочено. Докторантът умело съпоставя, сравнява и коментира получените резултати на база на данни на други автори. От дисертационния труд се вижда, че Мартин Маринов може да провежда самостоятелно полски експерименти, лабораторни и микроскопски наблюдения, работа с прогнозни модели и статистическа обработка на данни.

5. Приноси на дисертационния труд.

На базата на получените резултати докторантът Мартин Маринов е формулирал шест научни приноса с оригинален характер, четири приноса с потвърдителен характер и седем приноса с приложен характер. Приемам всички представени приноси и считам, че са лично дело на кандидата.

➤ Научни приноси с оригинален характер

В представената дисертация се откриват новаторски подходи и получени за първи път в света резултати, които значително разширяват разбирането за епидемиологията и контрола на заболяването, като почасово отчитане на количеството спори във въздуха, диференцирано отчитане на аскоспори и пролетни макроконидии, приложение на прогнозния модел на Eisensmith и Jones с интегрирана метеорологична прогноза, установяване на инфекциозни събития при полски условия с помощта на контролни растения.

➤ Научно-приложни приноси

Приложените резултати от изследването имат практическо значение и могат да допринесат за разработването на схема за управлението на болестта, адаптирана към различни агроклиматични условия. Значителен научно-приложен принос е оптимизиране на растителната защита, чрез намаляване употребата на фунгициди, което ще допринесе за устойчивото развитие на сектора.

6. Критични бележки, въпроси и препоръки.

Нямам критични бележки. Препоръката ми към докторанта е всичките получени, оригинални данни да бъдат оформени в статии и публикувани в реномирани научни издания.

7. Публикувани статии и цитирания.

Докторантът представя една научна статия свързана с дисертационния труд, публикувана в списание Аграрни науки през 2022 година. Участвал е и в две научни конференции в България и Република Сърбия през 2019 г.

Представеният автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд и е отлично структуриран. Същият е онагледен с 23 фигури и 28 таблици.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на научените и приложените, от докторанта, различни методи на изследване, правилно изведените експерименти, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на **Мартин Георгиев Маринов** образователната и научна степен **“доктор”** по професионално направление **6.2** Растителна защита (фитопатология), научна специалност Растителна защита.

Дата: 31.01.2025

гр. Пловдив

ИЗГОТВИЛ СТАНОВИЩЕТО:

Доц. д-р Милена Димова